

Contra el fred i la fam

Bon Nadal. Bona companyia. Dies de fer balanç i bons propòsits. De mirar enrere amb prou perspectiva. D'aventurar-nos endavant amb determinació il·lusionada i compromís ferm. Dies d'autoinculpar-nos de covar grans esperances i no renunciar-hi. D'haver volgut i voler votar. D'haver defensat la dignitat i la democràcia, davant del totalitarisme. Dies d'acordar el gir social, urgent i necessari per la mateixa dignitat i la mateixa democràcia. Dies de prendre decisions per no haver-nos d'autoinculpar mai més. Decisions immediates que canalitzin l'energia del catalanisme sobiranista cap a l'assoliment d'una àmplia majoria democràtica. Dies d'acordar i conjurar-nos perquè, en paraules de Manuel Forcano (*Ciència exacta*), "necessitem que sigui veritat / allò que desitgem".

Els recomano la lectura d'un llibre magnífic, *La pell de la frontera*, de Francesc Serés (Quaderns Crema, 2014). Centra l'atenció en una Catalunya poc visible i poc tinguda en compte; la de les noves migracions a les zones rurals. Ens revela veritats massa ocultes. I és gran literatura.

La narrativa de Serés és material; tàctil. És el resultat d'un esforç disciplinat i sostingut per apropiarse d'una realitat que ja conté, en la seva sorprenent complexitat, totes les ficcions possibles. I la voluntat de transmetre-la. La de Serés és una literatura enganxada al periodisme. El periodisme preocupat per allò que és substancial, important i decisiu; no per l'actualitat efímera de

les nostres rutinàries representacions. L'obra de Francesc Serés es proposa comprendre les vicissituds d'un país i una gent que molt difícilment trobem reflectits als mitjans de comunicació. Un país molt més divers i desencaixat del que volem acceptar. Una gent al llindar de l'exclusió, atrapada als mortificants perímetres del sistema. Vides duríssimes i incertes, concentrades en el més elemental; exercicis continuats de supervivència.

L'escriptura de Francesc Serés és crua i seca. Defuig l'efectisme. Descriu, exposa, busca un punt d'objectivitat. Fotografia. Però pren posició, assaja anàlisis, s'emociona, denuncia i es rebel·la. No para de fer-se preguntes i de fer-ne, especialment, als que mai són entrevistats. Explora sobre el terreny; literalment, les fronteres i les pells. ¿Periodisme li-

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

CONSULTEU
MÉS ARTICLES A
www.ara.cat

terari, literatura periodística? Reportatges? Contes? Relats? Una mirada original, intel·ligent, atenta al detall, penetrant, profunda. I estil. Color. Batec. Una gran habilitat expressiva, una gran tècnica, un registre lèxic amplíssim, una llengua clavada a terra.

La pell de la frontera ens transporta a Alcarràs,

a Saidí, a la riba del Cinca, a Fraga, per mostrar-nos els nous protagonistes de les grans transformacions que ha patit aquesta terra, allunyada de Barcelona, durant l'actual cicle de la globalització i la crisi. Les històries que conté l'obra abasten l'arrencada del segle. Fins que les campanes de la Seu Vella de Lleida repiquen i propaguen per tot el país l'hora de la Via Catalana, la tarda de l'Onze de Setembre del 2013. Mentrestant, hi coneixem dones i homes algerians, marroquins, malians, catalans, sene-

galesos, ucraïnesos, romanesos... De pas cap a altres llocs, o bé instal·lats més o menys definitivament. Arribats tots sols fa pocs dies o ja amb famílies establertes de fa temps. Dormint al ras, en pallers enrunats, en tendes de canyes i ràfia; o disposant de cases i amb fills escolaritzats. Amb papers, o sense; amb feines eventuais i precàries, o sense...

La complexitat extraordinària de la Catalunya actual explica millor les raons de l'efervescència independentista que no pas les seves limitacions a l'hora de construir una amplíssima majoria. La varietat de situacions particulars –edats, orígens, situació laboral, expectatives professionals, circumstàncies familiars...– fa que el decantament per l'opció independentista, en cada cas, respongui a raons i comporti la formulació d'exigències molt diferents. Conèixer bé el país i ser capaços de pensar-lo sencer és una condició necessària per poder construir un projecte de futur que pugui engrescar tothom. Per guanyar, els presumptes beneficiaris principals de la independència n'han d'estar convençuts abans. Per al gruix de les classes treballadores, la independència serà l'opció triada si hi ha el convenciment que es tracta de la millor oportunitat d'emancipació, tant social com nacional. El programa social és el que pot fer imbatible el camí cap a la independència. L'independentisme és incompatible amb el fred i la fam dels que tenim a prop, i amb les causes que els provoquen. Tothom ho ha de saber. És el punt de partida de qualsevol invitació a la unitat independentista.

LAMARTARILE

'La pell de la frontera', de Francesc Serés, ens parla d'un país molt més divers i desencaixat del que volem acceptar

El decantament per l'opció independentista, en cada cas, respon a raons i comporta la formulació d'exigències molt diferents